

Regelverk for tilskuddsordning:

Oppfølgingstilbud til personer med rusmiddelproblemer, psykiske helseproblemer og/eller erfaring fra salg og bytte av seksuelle handlinger

1. Mål og målgruppe for ordningen

Målet er at personer i målgruppen har fått oppfølging til bedre helse, livskvalitet og evne til å mestre egen livssituasjon gjennom gatenære lavterskeltilbud som er lett tilgjengelig for brukerne.

Målgruppen er personer med rusmiddelproblemer, psykiske helseproblemer og/eller erfaring fra salg og bytte av seksuelle handlinger og som i mindre grad nås gjennom ordinære offentlige tjenester eller andre tilskuddsfinansierte tiltak.

Tilskuddsordningen er en del av samfunnets samlede innsats overfor målgruppen. Den tilskuddsfinansierte aktiviteten skal understøtte de overordnede målene samfunnet har på tjenesteområdet. Det offentlige tjenesteapparatet skal besørge tjenestene de er lovpålagt å gi brukerne. Tilbudene som innvilges tilskudd skal derfor som hovedregel supplere eller komme i tillegg til tjenestene og oppgavene som det offentlige plikter å utføre. Søkere må etterstrebe et formalisert samarbeid med kommunene der tilbudet er etablert.

2. Kriterier for måloppnåelse for ordningen som helhet

Med utgangspunkt i overordnet mål for tilskuddsordningen skal Helsedirektoratet rapportere tilbake til Helse- og omsorgsdepartementet, som igjen skal rapportere til Stortinget om resultater og effekt som er oppnådd.

De tiltakene som det innvilges tilskudd til skal bidra til å nå målet for ordningen. Helsedirektoratets vurdering av resultater og effekt baseres på en skjønnsmessig vurdering av tilskuddsmottakernes rapportering (se regelverkets punkt 7).

Resultater og effekt vurderes etter følgende kriterier, disse fungerer som indikatorer for ordningens samlede måloppnåelse:

Resultatnivå:

- Tilskuddsmottaker har levert tilbud som svarer til brukernes behov for oppfølging:
 - Brukernes egenrapporterte opplevelse av at tilbudet svarer til deres behov
 - Brukernes egenrapporterte opplevelse av at tilbudet er lett tilgjengelig (lett fysisk tilgjengelig, til riktig tid, forutsigbart, stabilt)
 - Brukernes egenrapporterte opplevelse av at tilbudet ikke setter krav til brukeren som hever terskelen for å få oppfølging (f.eks. ikke krav om medlemskap, om egenbetaling, avhold fra rusmidler mv.)

Effektnivå:

- Brukernes egenrapporterte opplevelse av bedring i:
 - egen helse
 - livskvalitet
 - evne til å mestre egen livssituasjon
- Tilskuddsmottakernes vurdering av bedring hos brukerne i:

- fysisk helse
- psykisk helse
- samlede livssituasjon

Presiseringer:

Innhold i rapporteringen avstemmes med søknadens innhold og tiltakets målsettinger

3. Hvem kan søke

- ☐ Kommuner
- ☐ Fylkeskommuner
- ☐ Interkommunale selskaper
- ☐ Statlige foretak (f.eks. RHF/HF)
- ☒ Frivillige og ideelle organisasjoner
- ☐ Universiteter og høyskoler
- ☐ Bedrifter
- ☐ Søkere utenfor Norge (f.eks. internasjonale organisasjoner og EU)

Tillegg, vilkår og presiseringer:

Kun søkere med en ideell målsetting og driftsform (ikke-kommersiell) som er registrert i frivillighetsregisteret kan søke og motta tilskudd.

4. Krav til søknaden

- ☒ Søkerens mål med tilskuddet
- ☒ Beskrivelse av tiltak det søkes om tilskudd til
- ☒ Budsjett (oppstillingen skal kunne sammenliknes med regnskapet dersom regnskap kreves)
- ☒ Delfinansiering eller tilskudd fra andre instanser
- ☒ Egenfinansiering
- ☒ Søkerens vurdering av risiko ved tiltaket
- ☒ Redegjørelse for interne og eksterne kontrolltiltak som skal sikre korrekt rapportering og måloppnåelse for tiltaket

Søknaden skal undertegnes av styreleder eller den som har signeringsfullmakt.

Tillegg og presiseringer:

Søknaden skal inneholde en beskrivelse av planlagt tiltak og aktiviteter og hvordan dette vil bidra til måloppnåelse for tilskuddsordningen.

Søkeren skal formulere en realistisk angivelse av tiltakets resultater og effekt. Når tilskuddsperioden er over, skal tilskuddsmottaker rapportere om oppnådde resultater og effekt svarer til beskrivelsen gitt i søknaden.

Søknaden må inneholde informasjon som viser at tiltaket oppfyller tildelingskriteriene i punkt 5, og skal spesifikt inneholde:

- Beskrivelse av hvordan tilbudet skal bidra til måloppnåelse for tilskuddsordningen
- Beskrivelse av tilbudets innhold, metodikk, faglig tilnærming og arbeidsform
- Beskrivelse av målgruppen og målgruppens behov
- Plan og rutiner for å nå ut til målgruppen
- Antall deltakere som forventes å benytte seg av tilbudet, og hvor stor andel av målgruppen tilbudet treffer
- Tilbudets tilgjengelighet for målgruppen (f.eks. åpningstider, plassering)
- Ansatte og frivilliges kompetanse og erfaring
- Beskrivelse av samarbeid med kommunen, og eventuelle andre aktører
- Hvordan tilbudet knytter til seg bruker- og erfaringskompetanse
- Hvordan det legges til rette for bruker- og pårørendemedvirkning på individ- og tjenestenivå
- Hvordan systematisk innsamling av tilbakemeldinger fra brukere av tilbudet brukes i kvalitetsforbedring av tilbudet

Det stilles ikke krav om egenfinansiering eller delfinansiering fra andre, men dersom tiltaket har slik finansiering skal dette opplyses om i søknaden.

Vedlegg til søknaden:

Ved kommunalt samarbeid skal dokumentasjon på kommunalt samarbeid følge søknaden og må:

- Være knyttet til tilbudet det søkes tilskuddsmidler til
- Inneholde en kort beskrivelse av hva samarbeidet innebærer
- Være gjeldende for den perioden det søkes tilskuddsmidler

Søknader som beskriver tilbud i flere kommuner, må dokumentere samarbeid med alle kommunene hvor tilbudet gjennomføres. Dokumentasjon kan være avtaler/kontrakter, bekreftelser eller annen kommunikasjon om samarbeidet.

Andre vedlegg skal ikke følge søknaden. Eventuelle øvrige vedlegg vil ikke bli vurdert i søknadsbehandlingen.

5. Tildelingskriterier

- ☒ Skjønnsmessig vurdering med grunnlag i forventet måloppnåelse
- ☐ Enkeltstående tilskudd hvor mottaker er navngitt i statsbudsjettet
- ☐ Kvantifiserbare tildelingskriterier
- ☐ Andel av regnskapsførte utgifter

Det kan innvilges tilskudd til:

Lett tilgjengelige oppfølgingstilbud til målgruppen uten noen form for egenbetaling kan innvilges tilskudd.

Tilskudd innvilges primært til tilbud som bidrar til:

- Å følge opp helseproblemer i målgruppen
- Forebygging av helseskade ved rusmiddelbruk i målgruppen

Tilskudd kan også innvilges så fremt følgende inngår i et helhetlig oppfølgingstilbud for målgruppen:

- Dekking av grunnleggende behov, som f.eks. måltid, hygiene, værested, etc.
- Overnatting
- Bistand til praktiske gjøremål

- Veiledning og/eller rådgivende tjenester, som f.eks. bistand til å komme i kontakt med offentlige tjenester
- Oppsøkende innsats ovenfor målgruppen

Tillegg og presiseringer:

Det innvilges ikke tilskudd til:

- Tilbud som innholdsmessig faller inn under andre statlige tilskuddsordninger
- Heldøgns/institusjonsbaserte tilbud som faller inn under andre statlige tilskuddsordninger
- Tilbud som retter seg mot personer som kan, eller bør, få dekket sine behov gjennom ordinære tilbud
- Tilbud som ikke primært retter seg mot personer med rusmiddelproblemer, psykiske helseproblemer og/eller erfaring fra salg og bytte av seksuelle handlinger

Med forbehold om årlige bevilgninger over statsbudsjettet, kan tilskudd over denne tilskuddsordningen innvilges for tre år. Dersom det søkes om tilskudd for tre år, vil det i søknadsskjemaet kreves en beskrivelse av tiltaket/aktivitetene for hele perioden det søkes om. Denne beskrivelsen må inneholde aktivitetsplan og budsjett for alle år. Dersom det innvilges tilskudd for tre år, må tilskuddsmottaker sende en forenklet søknad hvert år for å videreføre tilskuddet. Det er en forutsetning for videre innvilgelse at måloppnåelsen er tilfredsstillende og vilkårene for tilskuddet ellers er oppfylt. Tiltak som har fått innvilget tilskudd for tre år vil bli prioritert innenfor perioden.

Etter tre år må det søkes på nytt dersom tiltaket ønskes videreført. Helsedirektoratet vil sette av en andel av tilskuddsordningens bevilgning til treårige tiltak. Andelen vil være basert på tilskuddordningens utforming, bevilgning og søkermasse. Det er et mål at det skal være tilgjengelige midler på tilskuddsordningen for nye søkere hvert år. Mer informasjon vil være tilgjengelig i utlysningen.

Vurderingskriterier og utmåling av tilskuddets størrelse:

Det er et mål for tilskuddsordningen som helhet å oppnå en geografisk spredning og variasjon i målgruppen som nås i de ulike typer oppfølgingstilbud. Dette vil derfor kunne vektlegges i søknadsbehandlingen.

I tillegg til en skjønnsmessig vurdering av søkers beskrivelse av behov for tjenesten, formål, aktiviteter, samarbeid med kommunen og eventuelt andre aktører, vil antall deltakere som forventes å nyttiggjøre seg av tilbudet bli vektlagt.

Den skjønnsmessige vurderingen vil baseres på følgende kriterier:

Kategori (vektning)	Vurderingskriterier	Forklaring
Tiltak (60 %)	Forventede resultater	- I hvilken grad vil tilbudet bidra til måloppnåelse for tilskuddsordningen? - I hvilken grad er tilbudet tilpasset målgruppens behov?
	Målgruppe	- I hvilken grad treffer tilbudet en tilstrekkelig andel av målgruppen? - I hvilken grad har søkeren etablerte rutiner for å nå ut til målgruppen? - I hvilken grad vil tilbudet være lett tilgjengelig for målgruppen?
	Bemanning og kompetanse	- I hvilken grad gjøres det rede for søkers metodikk, faglige tilnærming og arbeidsform? - I hvilken grad innehar ansatte og frivillige nødvendig

		kompetanse og erfaring? - I hvilken grad har tilbudet ansatte og frivillige som har erfaringskompetanse?
	Bruker- og pårørendemedvirkning og brukerinnsikt	- I hvilken grad er det lagt til rette for bruker- og pårørendemedvirkning på tjeneste- og individnivå opp mot de offentlige tjenestene? - I hvilken grad er det tilrettelagt for brukerundersøkelser og andre muligheter for tilbakemeldinger fra brukere i tilbudet? - I hvilken grad vil systematisk innhenting av brukerinnsikt legges til grunn for kvalitetsforbedring i tilbudet?
Søknad (25 %)	Gjennomføring	- I hvilken grad gir søknaden en god og realistisk beskrivelse av hvordan tilbudet skal gjennomføres og følges opp? - I hvilken grad henger aktiviteter, tidsplan og tilbudets mål sammen? - I hvilken grad er det gjort relevante risikovurderinger knyttet til gjennomføring og drift av tilbudet?
	Forankring og helhetlig forløp	- I hvilken grad beskrives samarbeid med kommunen i gjennomføring av tilbudet? - I hvilken grad beskrives eventuelt samarbeid med frivillig og ideell sektor, samt andre offentlige tjenester?
	Plan for rapportering	- I hvilken grad gjør søknaden rede for interne og eksterne kontrolltiltak som skal sikre korrekt rapportering og måloppnåelse?
Budsjett (15 %)	Klart og presist budsjett	- I hvilken grad beskrives budsjettet med en klar og presis oversikt over utgifter/inntekter.
	Sammenheng mellom søknadsbeløp og aktiviteter	- I hvilken grad er det en sammenheng mellom budsjettet og planlagt aktivitet?

6. Saksbehandling

Utlysning:

Utlyses på www.helsedirektoratet.no/tilskudd

Søknadsbehandling:

Søknadsfrist: Se informasjon på utlysningen

Innstilling fremmes av: Helsedirektoratet

Innstilling godkjennes av: Helsedirektoratet

Avgjørelser/vedtak fattes av: Helsedirektoratet

Hvordan skal søker opplyses om utfallet av søknadsbehandlingen: Vedtaksbrev

Prosess for søknadsbehandling ut over dette: Ikke relevant for denne tilskuddsordningen

Klage på vedtaket:

Innvilgelse av / avslag på tilskudd fra ordningen er et enkeltvedtak. I henhold til forvaltningsloven §28 er det klagerett.

Presiseringer om utbetaling:

Tilskuddsmottaker må varsle Helsedirektoratet dersom adresse, bankkontonummer eller organisasjonsnummeret er endret.

Eventuelt for mye utbetalt tilskudd skal returneres til Helsedirektoratet eller vil kunne avkortes ved neste års tildeling.

7. Krav til rapporteringen fra tilskuddsmottaker

Rapporteringsfrist er 01.04 året etter tilskuddsmidlene ble tildelt. Det skal rapporteres for kalenderåret, dvs. per 31.12 året tilskuddet ble tildelt for.

☒ **Måloppnåelse:** Tilskuddsmottakers vurdering av gjennomført tiltak og hvordan eller i hvilken grad tiltaket har bidratt til å nå målene for tilskuddsordningen (se regelverkets punkt 1 og 2).

Rapporteringen skal spesifikt inneholde informasjon om:

- Tilbudets omfang og gjennomføring sammenlignet med det som ble oppgitt i søknaden
- Redegjørelse for samarbeid med kommunen, og eventuelt andre aktører
- Tilbudets tilgjengelighet for målgruppen (f.eks. åpningstider)
- Antall personer som har benyttet seg av tilbudet
- Hvordan tilbudet har ivarettatt målgruppens behov
- En enkel statistikk over hva brukerne:
 - o mener de trenger, og
 - o ber om hjelp til uavhengig av hva tilskuddsmottaker tilbyr
- Tilskuddsmottakers vurdering av bedring hos brukerne i:
 - o fysisk helse
 - o psykisk helse
 - o samlede livssituasjon
- Brukernes egenrapporterte opplevelse av bedring i:
 - o egen helse
 - o livskvalitet
 - o evne til å håndtere sin egen livssituasjon
- Resultater fra arbeidet med å hente inn brukerinnsett (for eksempel brukerundersøkelser og andre systematiske tilbakemeldinger fra brukere av tilbudet) og fra eventuelle evalueringer
- Hvordan bruker- og pårørendemedvirkning på individ- og tjenestenivå er gjennomført

Rapporteringen skal beskrive status og oppnådde resultater og effekt av tiltaket sammenlignet med beskrivelsen i tilskuddsmottakerens søknad. Er det avvik mellom forventet og oppnådde resultater og effekt skal dette belyses.

Helsedirektoratet vil sammenligne informasjonen i tilskuddsmottakerens rapportering med informasjonen i tilskuddsmottakerens søknad når vi vurderer om tiltaket har oppnådd målene.

☒ **Regnskap:** Budsjett og regnskap fra tilskuddsmottaker som viser bruken av tilskuddsmidlene skal kunne

sammenlignes. Nærmere informasjon om regnskapsrapportering blir spesifisert i tilskuddsbrevet.

☒ Revisorattestasjon: Der det innvilges tilskudd på 200 000 kroner eller mer, stiller Helsedirektoratet krav om revisorbekreftelse av regnskapet. Mer informasjon om revisorkontroll og attestasjon vil bli gitt i tilskuddsbrevet.

☐ Avtalte kontrollhandlinger: Ikke aktuelt for denne tilskuddsordningen

8. Oppfølging, kontroll og evaluering

Helsedirektoratet kan føre kontroll med:

- at bevilgningen brukes etter kravene i regelverket og tilskuddsbrevet
- at opplysninger som legges til grunn for tildelingen og som inngår i den etterfølgende rapporteringen er korrekte, jf. bevilgningsreglementet §10, annet ledd.

Helsedirektoratet kan gi myndighet til en annen virksomhet for å føre denne kontrollen.

Tilskuddsmottakere skal legge frem opplysninger ved forespørsel og bidra på andre måter til å muliggjøre og lette kontrollarbeidet.

Helsedirektoratet kan iverksette nødvendige og hensiktsmessige kontroller av tilskuddsmottaker.

Helsedirektoratet skal sørge for at det gjennomføres evalueringer for å få informasjon om en tilskuddsordning er effektiv når det gjelder ressursbruk, organisering og fastsatte mål. Frekvens og omfang av evalueringer skal ta utgangspunkt i en vurdering av risiko og vesentlighet. Helsedirektoratet vurderer fortløpende om tilskuddsordningen skal evalueres.

Tillegg og presiseringer:

9. Bortfall av tilskudd og andre reaksjonsformer

Helsedirektoratet har nulltoleranse for mislighold av tilskudd. Dette gjelder også for tilskudd hvor tilskuddsforvaltningen er delegert til andre aktører, for eksempel statsforvalteren.

Helsedirektoratet er pliktig til å gjøre tiltak hvis det kommer informasjon om mulig mislighold av tilskuddsmidlene. Direktoratet kan stanse utbetaling av tilskudd ved mistanke om at en mottaker gir uriktige opplysninger eller at mottakeren ikke bruker tilskuddet i samsvar med de fastsatte betingelsene.

Helsedirektoratet kan kreve tilskuddet tilbakebetalt hvis mislighold blir dokumentert, for eksempel hvis mottakeren ikke oppfyller kravene som stilles i regelverket eller at det er gitt uriktige opplysninger. Mislighold av tilskuddsmidler kan også få rettslige konsekvenser.

Se også siste gyldige versjon av: [Standardvilkår for tilskudd fra Helsedirektoratet](#)